

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 30.11.1970, sp. zn. Tpj 28/70-VII

Číslo: 23/1971

Právní věta: II. Ak páchatel za predmety potreby, ktoré nadobudol od devízového cudzozemca v úmysle so ziskom ich predať, poskytol cudzincovi peňažnú úplatu, dopúšťa sa trestného činu špekulácie podľa § 117 Tr. zák. alebo prečinu podľa § 2 písm. d) zák. č. 150/1969 Zb. a trestného činu alebo prečinu devízového podľa § 146 Tr. zák. alebo podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb. v jednočinnom súbehu.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.11.1970

Spisová značka: Tpj 28/70-VII

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Ohrožení devízového hospodárství, Přestupky, Souběh, Spekulace

Předpisy: 140/1961 Sb. § 117
§ 146 150/1969 Sb. § 2 ods. d
§ 2 ods. f

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 23/1971 sb. rozh.

I. Poskytnutie československých platidiel devízovým cudzozemcom je konaním v rozpore s predpismi o devízovom hospodárstve, aj keď bola takáto výplata poskytnutá ako protihodnota za veci od nich nakúpené. Takýto čin - podľa výšky devízovej škody - zakladá skutkovú podstatu priestupku podľa § 14 písm. b) zákona č. 60/1961 Zb., prečinu podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb., resp. trestného činu podľa § 146 Tr. zák.

II. Ak páchatel' za predmety potreby, ktoré nadobudol od devízového cudzozemca v úmysle so ziskom ich predať, poskytol cudzincovi peňažnú úplatu, dopúšťa sa trestného činu špekulácie podľa § 117 Tr. zák. alebo prečinu podľa § 2 písm. d) zák. č. 150/1969 Zb. a trestného činu alebo prečinu devízového podľa § 146 Tr. zák. alebo podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb. v jednočinnom súbehu.

III. Rozhodnutie, či ide o devízový priestupok podľa § 14 písm. b) zákona č. 60/1961 Zb., prečin podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb. alebo o trestný čin podľa § 146 Tr. zák., závisí od výšky devízovej škody, ktorú páchatel' činom spôsobil.

(Stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu SSR z 30. 11. 1970 č. [Tpj 28/70-VII.](#))

Odôvodnenie:

Z viacerých rozhodnutí súdov preskúmaných Najvyšším súdom SSR vyplýva, že súdy postihujú páchatelov, ktorí od devízových cudzozemcov nadobudli rôzne predmety potreby s úmyslom ďalej ich predať, za čo poskytli československé platidlá, niekedy len podľa ustanovení na ochranu devízového hospodárstva, inokedy len podľa ustanovení o špekulácii. V niektorých prípadoch, aj keď by mohlo ísť o väčšiu devízovú škodu, postihli súdy páchatela len za prečin podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb.

Na odstránenie pochybností pri výklade ustanovení na ochranu devízového hospodárstva i vo vzťahu k ustanoveniam postihujúcim špekuláciu vydáva trestné kolégium Najvyššieho súdu SSR toto stanovisko:

Devízový zákon (zákon č. 107/1953 Zb. v znení zákona č. 84/1958 Zb.) upravuje platobný styk s cudzinou i medzi devízovými tuzemcami a cudzozemcami. Podľa § 6 písm. b) cit. zákona nesmú devízoví tuzemci bez povolenia čsl. devízových orgánov vstupovať do zmluvných záväzkov v pomere k cudzine alebo takéto záväzky uznávať. Prakticky tu ide o záväzky na peňažné plnenie, resp. o peňažné plnenie. Každé konanie, ktorým devízový cudzozemec nadobúda československé platidlá od tuzemcov v rozpore s podmienkami devízového zákona, je konaním proti predpisom o devízovom hospodárstve, a to bez ohľadu na nadobúdaci titul.

Z hľadiska trestnoprávných ustanovení na ochranu československého devízového hospodárstva môže byť porušenie predpisov o devízovom hospodárstve postihnuté ako priestupok podľa § 14 písm. b) zákona č. 60/1961 Zb., ako prečin podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb. i ako trestný čin podľa § 146 Tr. zák. Z porovnania dikcie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že rozdiel medzi týmito tromi deliktuálnymi formami je daný výškou spôsobenej devízovej škody, a to tak, že pôjde o prečin podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb., ak konaním proti predpisom o devízovom hospodárstve bola spôsobená devízovému hospodárstvu „škoda nie nepatrná“ a o trestný čin podľa § 146 Tr. zák., ak takýmto konaním bola spôsobená „väčšia škoda“. Ak devízovému hospodárstvu takýmto konaním vznikla síce len nepatrná škoda, ale páchatel tým získal „majetkový prospech nie nepatrný“, tiež nepôjde o priestupok podľa § 14 písm. b) zákona č. 60/1961 Zb., ale o prečin podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb. Výška majetkového prospechu však nemá nijaký vplyv na rozlíšenie devízového prečinu od devízového trestného činu; to znamená, že pôjde vždy o prečin - bez ohľadu na majetkový prospech - pokiaľ páchatelovým konaním nebola spôsobená väčšia škoda československému devízovému hospodárstvu.

Podľa doterajšej praxe súdov za „väčšiu škodu“ spôsobenú československému devízovému hospodárstvu sa považovala škoda prevyšujúca 4000 Kčs. Len skutočnosť, že medzičasom došlo k vytvoreniu prečinu obdobného trestnému činu podľa § 146 Tr. zák., nenúti k revízii tejto praxe. Hranicou 4000 Kčs sa potom odlišuje devízový trestný čin aj od devízového prečinu. V záujme možnosti odlíšiť devízový prečin podľa § 2 písm. f) zákona č. 150/1969 Zb. aj od devízového priestupku podľa § 14 písm. b) zákona č. 60/1961 Zb. je potrebné určiť hranicu škody, nad ktorou devízovú škodu už nemožno posudzovať ako „nie nepatrnú“. S prihliadnutím na doterajšiu prax súdov i devízových orgánov v Slovenskej socialistickej republike i v Českej socialistickej republike považuje trestné kolégium Najvyššieho súdu SSR túto škodu za určenú hornou hranicou 2000 korún československých.

Skutočnosť, že páchatel nadobúda predmety potreby s úmyslom so ziskom ich predať alebo získať iný neoprávnený prospech, zakladá skutkovú podstatu prečinu podľa § 2 písm. d) zákona č. 150/1969 Zb. a v prípade, že ide o nadobudnutie predmetov vo väčšom rozsahu alebo predmetu väčšej hodnoty, trestného činu špekulácie podľa § 117 Tr. zák. Pritom nie je rozhodujúce, že zaplatenie kúpnej ceny za predmety už samo osebe bolo v rozpore s predpismi o devízovom hospodárstve a ako také má byť

postihnuté i podľa trestných ustanovení daných na jeho ochranu. Preto jednočinný súbeh devízových deliktov s prečinom podľa § 2 písm. d) zákona č. 150/1969 Zb., resp. s trestným činom špekulácie podľa § 117 Tr. zák., nie je vylúčený.

Posúdenie skutku v jednočinnom súbehu neprekáza ani okolnosť, že v jednom vzťahu bol kvalifikovaný ako prečin, kým v druhom bol posúdený ako trestný čin. Možnosť jednočinného súbehu prečinu s trestným činom vyplýva najmä zo skutočnosti, že trestné sankcie, ktoré možno u prečinov použiť, sú čo do druhu totožné a čo do závažnosti porovnateľné so sankciami určenými za trestné činy. Skutočnosť, že skutok páchatela naplňuje súčasne znaky trestného činu v jednom smere a prečinu v druhom smere však nevyklučuje, že v konkrétnom prípade bude páchatel postihnutý len za trestný čin primerane zásadám faktickej konzumpcie.

Redakčná poznámka: Devízové vzťahy sú teraz upravené zákonom č. 142/1970 Zb. o devízovom hospodárstve, ktorý medzičasom nadobudol účinnosť. Pri používaní stanoviska treba preto prihliadať na príslušné ustanovenia tohto zákona. Treba tiež pamätať na to, že niektoré konania proti predpisom zákona o devízovom hospodárstve, ktoré nie sú trestným činom ani prečinom, sa teraz stíhajú ako priestupky proti devízovému hospodárstvu podľa § 27 cit. zákona. Hranica 2000 Kčs platí i pre rozlíšenie prečinu od týchto priestupkov.

Pokiaľ sa v stanovisku vyjadruje devízová škoda určitými sumami v čsl. korunách, rozumia sa tým čsl. koruny v kurzovej hodnote v pomere k cudzím menám, event. iným devízovým prostriedkom. Výšku devízovej škody bude preto treba spravidla ustáliť na základe vyjadrenia (posudku) príslušného devízového orgánu.